Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
R. NORKUS
представено на 18 декември 2025 година [1]

Дело C-798/24 [Jautiva] [i]

A и др.
при участието на:
Latvijas Republikas Saeima

(Преюдициално запитване, отправено от Latvijas Republikas Satversmes tiesa
(Конституционен съд, Латвия)

„Преюдициално запитване — Директива (ЕС) 2017/1132 — Дружествено право — Член 14, буква г), подточка ii) — Тълкуване на израза „участват в управлението, надзора или контрола на дружеството“ — Задължение съгласно националното право да се предостави определена информация за всеки акционер в акционерно дружество — Защита на физическите лица във връзка с обработването на лични данни — Членове 7 и 8 от Хартата на основните права на Европейския съюз — Регламент (ЕС) 2016/679 — Член 5 — Принципи, свързани с обработването на лични данни — Член 6 — Законосъобразност на обработването — Принцип на пропорционалност“

I. Въведение

1. Настоящото преюдициално запитване, отправено от Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Конституционен съд, Латвия) [2], се отнася до задължението по латвийското право да се предостави на широката общественост определена информация за акционерите [3] в акционерни дружества [4], учредени съгласно латвийското право. Въпросната информация може да бъде намерена на уебсайта на дружествения регистър от „неидентифицирани ползватели“ [5]. Следователно от членовете на обществеността не се изисква да докажат законен интерес от получаването на такава информация.

2. Запитващата юрисдикция иска да се установи дали правото на Съюза предвижда задължение за предоставяне на разглежданата информация. Поради това тя пита Съда дали понятието за лица, които „участват в управлението, надзора или контрола на дружеството“, установено в член 14, буква г), подточка ii) от Директива (ЕС) 2017/1132 на

[1] Език на оригиналния текст: английски.

[i] Името на настоящото дело е измислено. То не съвпада с истинското име на никоя от страните в производството.

[2] Което е постъпило в секретариата на Съда на 19 ноември 2024 г.

[3] Разглежданите 17 акционери са физически лица.

[4] [Бел. прев.: Бележката не се отнася за текста на български].

[5] Вж. латвийското законодателство, посочено в точка 9 от настоящото заключение.

Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 година относно някои аспекти на дружественото право[6] се отнася за всеки акционер в акционерно дружество и дали държавата членка е длъжна да осигурява публичен достъп до конкретна информация за всеки акционер в такова дружество в съответствие с член 16, параграф 3 от посочената директива. В случай че такава информация трябва да бъде публично достъпна съгласно Директива 2017/1132, запитващата юрисдикция поставя въпроса дали член 14, буква г), подточка ii) от тази директива е валиден с оглед на правото на зачитане на личния и семейния живот, гарантирано от член 7 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), и правото на защита на личните данни, гарантирано от член 8 от Хартата.

3. Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Конституционен съд) също така иска да се установи дали член 5, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните)[7] (наричан по-нататък „ОРЗД“) трябва да се тълкува в смисъл, че разрешава предоставянето на такава информация на обществеността без задължение за доказване на законен интерес от получаването ѝ с цел да се обезпечи постигането на определени цели, а именно: i) гарантиране на прозрачна бизнес среда и защита на интересите на трети лица, ii) предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма и на разпространението на оръжия за масово унищожение[8] и iii) осигуряване на информацията, необходима за изпълнението на национални, международни и наложени от Европейския съюз санкции. Във връзка с това запитващата юрисдикция иска да установи дали тези цели биха могли да бъдат постигнати по същия ефективен начин при прилагане на установената в латвийското право процедура за искане на достъп до информация с ограничен достъп[9].

4. Освен това запитващата юрисдикция поставя въпроса дали мотивите в решение Luxembourg Business Registers[10], в което Съдът постановява, че е невалидно изискването съгласно правото на Съюза държавите членки да гарантират, че информацията за действителните собственици на учредените на тяхна територия дружества и други правни образувания е достъпна във всички случаи за всеки член на широката общественост, могат да се приложат по отношение на оповестяването на информация, свързана с всички акционери в акционерно дружество, независимо от факта, че обемът на информацията и целта на оповестяването в двата случая са различни.

II. Правна уредба

A. Правото на Европейския съюз

5. Членове 7, 8 и член 52, параграф 1 от Хартата, съображения 3, 7 и 8 и членове 14 и 16 от Директива 2017/1132, както и членове 5 и 6 от ОРЗД са от особено значение за настоящия случай.

6 ОВ L 169, 2017 г., стр. 46, и поправка в ОВ L 154, 2018 г., стр. 38.

7 ОВ L 119, 2016 г., стр. 1.

8 Това се отнася до финансирането на разпространението на оръжия за масово унищожение.

9 За подробности относно тази процедура вж. точка 20 от настоящото заключение. Вж. също точки 63—65 от него.

10 Решение от 22 ноември 2022 г., Luxembourg Business Registers (C-37/20 и C-601/20, EU:C:2022:912, наричано по-нататък „решение Luxembourg Business Registers“).

Б. Латвийското право

6. Член 8 от Komerclikums (Търговски кодекс)[11] е озаглавен „Съдържание на вписванията в дружествения регистър“. Член 8, параграф 3, точки 3 и 4 от него предвиждат:

„(3) Подлежащата на вписване в дружествения регистър информация относно капиталово дружество е изброена по-долу:

[…]

3) име, фамилия, личен идентификационен номер (ако лицето не притежава личен идентификационен номер — дата на раждане, номер и дата на издаване на документ за самоличност, държава и орган, от който е издаден) и длъжността, заемана от членовете на управителния съвет на капиталовото дружество и членовете на надзорния съвет (когато капиталовото дружество има такъв съвет);

4) правомощията на членовете на управителния съвет да представляват дружеството, поотделно или заедно;

[…]“.

7. Член 12 от Търговския кодекс е озаглавен „Вписване в дружествения регистър“ и предвижда:

„(1) Вписаните обстоятелства в дружествения регистър са противопоставими на трети лица от момента на вписването им. […]

[…]“.

8. Член 235 от Търговския кодекс е озаглавен „Информация, която се вписва в книгата на акционерите“, и предвижда:

„(1) Всяко вписване в книгата на акционерите трябва да съдържа фирмата на дружеството, регистрационния номер, седалището и адреса на управление, и когато е приложимо, информация за това дали дружеството е в производство по ликвидация или по несъстоятелност, както и заглавието на документа „Вписване в книгата на акционерите“, и трябва да съдържа следната информация:

1) номер и дата на вписването;

2) номер на регистрацията, като се използва последователна номерация от първото вписване в книгата на акционерите;

3) номерата на акциите;

4) данни относно акционерите;

[11] От 13 април 2000 г. (Latvijas Vēstnesis, 2000, № 158/160).

а) за физически лица: име, фамилия, личен идентификационен номер (ако лицето не притежава личен идентификационен номер — дата на раждане, номер и дата на издаване на документ за самоличност, държава и орган, от който е издаден), и адрес, на който могат да бъдат открити;

б) за юридически лица: наименование, регистрационен номер и седалище и адрес на управление;

5) адрес на електронната поща на акционера, ако е поискал дружеството да използва посочения адрес за контакт с него;

6) класа, броя и номиналната стойност на акциите и броя на съответстващите права на глас на всеки акционер;

7) статуса, свързан с плащането на акциите;

8) съвместния представител на акционерите, назначен в съответствие с процедурата, установена в член 157 от настоящия кодекс, като се посочва информацията по точки 4 и 5 от параграф 1 от настоящия член;

9 информация за акциите, придобити от самото дружество, с посочване на причините за тяхното придобиване.

[…]“.

9. Член 4.[10], пета алинея, член 4.[11], първа алинея, точка 2, член 4.[15], първа алинея, точка 2, буква b), член 4.15, първа алинея, точка 3, буква а) и член 4.[15], втора, трета и четвърта алинея от likums „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru“ (Закон за дружествения регистър на Република Латвия)[12] (наричан по-нататък „Законът за дружествения регистър“) предвиждат:

„Член 4.[10] Право на достъп до информация в дружествения регистър

Дружественият регистър предоставя безплатно информацията и документите, съдържащи се в публичната част на фирменото дело (член 4.[15], първа алинея), чрез онлайн предаване на данни (включително масово изтегляне).

[…]

Член 4.[11] Информация, която се публикува на уебсайта на дружествения регистър

На неидентифицирани ползватели дружественият регистър осигурява публичен достъп до следната най-актуална информация на своя уебсайт относно юридическите лица и законоустановените обстоятелства, вписани в регистрите, водени от дружествения регистър:

[…]

[12] От 20 ноември 1990 г. (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1990, № 49).

2) друга информация, вписана в регистъра.

[…]

Член 4.[15] Публична и непублична част на фирменото дело

Публичната част на фирменото дело включва:

[…]

2) друга информация, вписана в регистъра:

[…]

b) информация от вписването в книгата на акционерите (членовете) на капиталово дружество относно акционерите (членовете) на това дружество […];

3) следните документи, които са част от фирменото дело:

a) в дружествения регистър — […] вписването в книгата на акционерите (членовете) […]

Документите и информацията, които са част от фирменото дело и не са посочени в първа алинея от настоящия член, се включват в непубличната част на фирменото дело.

Когато вписване в регистъра или вписана информация е квалифицирана като информация с ограничен достъп или достъпът за обществеността до нея е ограничен по силата на закон, тя се включва в непубличната част на фирменото дело.

Информацията и документите, включени в непубличната част на фирменото дело (параграфи 2 и 3 от настоящия член), са информация с ограничен достъп и могат да бъдат получени от правоприлагащите органи за изпълнение на задачи, определени в закон и подзаконов акт, както и без ограничения от Finanšu izlūkošanas dienests (Служба за финансово разузнаване, Латвия) и надзорните и контролни органи в областта на предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма и разпространението на оръжия за масово унищожение, докато другите органи трябва да представят мотивирано искане. Физическите лица могат да поискат достъп до информацията и документите, съдържащи се в непубличната част на фирменото дело, съгласно процедурата за искане на информация с ограничен достъп, предвидена в Informācijas atklātības likums (Закон за свободата на информацията)“.

III. Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

10. Жалбоподателите в производството пред Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Конституционен съд) са 17 миноритарни акционери в акционерно дружество. Те считат, че член 4.[15], първа алинея, точка 2, буква b) от Закона за дружествения регистър (наричана по-нататък „разглежданата разпоредба“) е несъвместима с член 96 от Latvijas Republikas Satversme (Конституция на Република Латвия, наричана по-нататък „латвийската конституция“), който предвижда, че „всеки има право на неприкосновеност на личния си живот, на дома и кореспонденцията си“.

11. Жалбоподателите твърдят, че латвийският законодател не е оценил и обосновал необходимостта от оповестяване на информация за акционерите пред обществеността и от третирането ѝ като общодостъпна информация. Според тях, след като веднъж информацията е предоставена на обществеността, не се поставят ограничения за последващото ѝ използване. Поради това съществувал висок риск въпросната информация да бъде използвана с користни цели като измама, изнудване или шантаж. Според жалбоподателите конституционосъобразността на оспорваната разпоредба трябвало да бъде преценена в светлината на решение Luxembourg Business Registers, което се отнася до предоставянето на широката общественост на информация за действителните собственици на дружества. Като се има предвид, че в това дело Съдът е счел, че подобни данни за действителните собственици не следва да се оповестяват публично, предоставянето на достъп на широката общественост до личните данни на акционерите било още по-необосновано и несъразмерно. Жалбоподателите в качеството им на миноритарни акционери не били нито действителни собственици на акционерното дружество, нито лица, отговорни за неговия изпълнителен или управителен орган. Те нямали нито правото, нито възможността да упражняват контрол върху това дружество.

12. Saeima (латвийският парламент) твърди, че разглежданата разпоредба е в съответствие с член 96 от латвийската конституция. Той счита, че ограничаването на основните права е законно с цел да се гарантира прозрачна бизнес среда и да се защитят интересите на трети страни, да се полагат усилия за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма и разпространението на оръжия за масово унищожение, както и да се даде възможност на лицата да изпълняват задълженията си по Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likums (Закон за международните и националните санкции на Република Латвия). За да се постигнат тези цели, било необходимо въпросната информация да бъде достъпна за всички без забавяне и без да се налага задължение за доказване на законен интерес от искането на тази информация. Мотивите в решение Luxembourg Business Registers, които се отнасят само до една законна цел — предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма — не могли да бъдат екстраполирани към настоящия случай, тъй като разглежданата латвийска правна уредба служи на няколко различни законни цели, които обосновават ограничаването на основните права.

13. Datu valsts inspekcija (Държавна агенция за защита на данните, Латвия), която встъпва в производството пред запитващата юрисдикция в качеството си на amicus curiae, счита, че в противоречие с принципа на прозрачност, залегнал в ОРЗД, Законът за дружествения регистър не определя конкретна цел, за която е необходимо обработването на личните данни на акционерите в акционерно дружество. Обемът на обработваните данни и въпросът дали целта на обработването на данните не може да бъде постигната с обработване на по-малък обем данни, следвало да се преценяват с оглед на принципа на свеждане на данните до минимум. Без конкретно идентифицирана цел не било възможно да се прецени пропорционалността на обхвата на обработването на личните данни. Следователно принципите на ограничение на целите и на свеждане на данните до минимум не били спазени.

14. Службата за финансово разузнаване, която също встъпва в главното производство като amicus curiae, счита, че трети страни трябва да имат достъп до въпросната информация, за да могат да определят дали на даден търговски партньор са наложени международни или национални санкции.

15. Запитващата юрисдикция иска да се установи дали акционерите в акционерни дружества са лица, които участват в управлението, надзора или контрола на дружеството по смисъла на член 14, буква г), подточка ii) от Директива 2017/1132 и следователно дали тази директива изисква оповестяване на информация за акционерите в такива дружества. В случай че Съдът прецени, че тези акционери попадат в обхвата на член 14, буква г), подточка ii) от Директива 2017/1132 и че информацията, свързана с тях, трябва да бъде оповестена и публично достъпна съгласно член 16, параграф 3 от същата директива, запитващата юрисдикция иска да установи по-специално дали първата разпоредба е валидна с оглед на членове 7 и 8 от Хартата.

16. Запитващата юрисдикция също така пита дали обработването на личните данни на акционерите в акционерни дружества е в съответствие с принципите, установени в член 5, параграф 1 от ОРЗД, и по-специално с принципа на „свеждане на данните до минимум“, който е отражение на принципа на пропорционалност. Този принцип не изключва предоставянето на лични данни на обществеността, когато това е необходимо за изпълнение на законово задължение на администратора, съгласно член 6, параграф 1, първа алинея, буква в) от ОРЗД. Въпреки това в съответствие с член 52, параграф 1 от Хартата ограниченията на основните права на зачитане на личния живот и на защита на личните данни трябва да бъдат предвидени в закон, да зачитат основното съдържание на основните права и да спазват принципа на пропорционалност.

17. Въпросът, който по-конкретно запитващата юрисдикция поставя, е дали, с оглед по-специално на решения Luxembourg Business Registers и Manni[13], член 5, параграф 1, буква б) от ОРЗД трябва да се тълкува в смисъл, че обработването на лични данни на акционери в акционерно дружество може да служи за защита на интересите на трети лица. Тя иска също така да установи дали принципите, установени в член 5, параграф 1 от ОРЗД, позволяват на държава членка, която преследва тази цел, да приеме законодателство, съгласно което всяко лице може да получи личните данни на всеки акционер в акционерно дружество, без да е необходимо да доказва законен интерес от получаването на такива данни. Освен това тази юрисдикция пита дали член 5, параграф 1, буква б) от ОРЗД трябва да се тълкува в смисъл, че обработването на лични данни на акционери в акционерно дружество може да служи за целите на предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма и разпространението на оръжия за масово унищожение. В тази връзка според латвийския законодател целта на предоставянето на въпросните данни на широката общественост е да се даде възможност на всяко лице да допринесе в максимална степен за това предотвратяване.

18. Накрая, запитващата юрисдикция поставя въпроса дали член 5, параграф 1, буква б) от ОРЗД трябва да се тълкува в смисъл, че обработването на лични данни на акционери в акционерно дружество може да служи за целите на предоставянето на информацията, необходима за изпълнението на национални, международни и наложени от Европейския съюз санкции.

19. Запитващата юрисдикция счита, че предоставянето на обществеността на личните данни на акционерите в акционерно дружество може да бъде подходящо, необходимо и целесъобразно за постигането на тези легитимни цели. Когато обаче личните данни се предоставят на обществеността онлайн, не е възможно да се гарантира, че тези данни се обработват справедливо и няма да бъдат обработвани по начин, който е несъвместим с

[13] Решение от 9 март 2017 г. (C-398/15, наричано по-нататък „решение Manni“, EU:C:2017:197).

посочените по-горе цели, както се изисква от член 5, параграф 1, букви а) и б) от ОРЗД. Поради това тази юрисдикция има съмнения, от една страна, дали оповестяването на въпросната информация съобразява по подходящ начин преследваните цели от общ интерес със засегнатите основни права и от друга страна, дали съществуват адекватни гаранции срещу риска от злоупотреба с такива лични данни.

20. Съгласно латвийското право достъпът до информация с ограничен достъп трябва да се поиска писмено, като заявителят трябва да се обоснове и да посочи целта, за която ще бъде използвана информацията. Когато информацията с ограничен достъп бъде предоставена, получателят на тази информация се задължава да я използва само за целите, за които е била поискана [14]. Предоставянето на тази информация може да отнеме няколко дни. Ако искането за информация отговаря на изискванията на закона и информацията се иска само в електронна форма и не изисква допълнително обработване, тя се предоставя в срок от 10 дни. Поради това запитващата юрисдикция иска да установи дали процедурата за искане на информация с ограничен достъп може да се счита за друго средство, с което посочените по-горе цели могат да бъдат постигнати също толкова ефективно.

21. Затова Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Конституционен съд, Латвия) решава да спре производството и да постави следните преюдициални въпроси на Съда:

„1) Трябва ли понятието лица, които „участват в управлението, надзора или контрола на дружеството“ в член 14, буква г) от Директива 2017/1132 да се тълкува в смисъл, че се отнася за който и да било акционер в акционерно дружество, вследствие на което държава членка да е длъжна да оповестява информацията за всеки акционер в акционерно дружество и да осигурява публичен достъп до нея в регистъра в съответствие с член 16, параграф 3 от Директива 2017/1132?

2) При утвърдителен отговор на първия въпрос, валиден ли е член 14, буква г), подточка ii) от Директива 2017/1132 — като се вземат предвид правото на зачитане на личния и семейния живот, гарантирано от член 7 от Хартата, и правото на защита на личните данни, гарантирано от член 8 от нея — доколкото в посочената разпоредба от тази директива се предвижда, че се оповестяват данни за всеки акционер в акционерно дружество?

3) Трябва ли член 5, параграф 1, буква б) от [ОРЗД] да се тълкува в смисъл, че обработването на лични данни на акционерите в акционерно дружество може да има за цел: на първо място — гарантиране на прозрачна бизнес среда и защита на интересите на трети лица, на второ място — предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма и на разпространението на оръжия за масово и, на трето място — предоставяне на необходимата информация за изпълнението на национални, международни и наложени от [ЕС] санкции?

4) Допускат ли установените в член 5, параграф 1 от [ОРЗД] принципи, в интерес на постигането на посочените по-горе цели да бъде въведена национална правна уредба, съгласно която всеки може да получи личните данни на който и да било акционер в акционерно дружество, без да е длъжен да доказва законен интерес за получаване на такива данни?“.

[14] Вж. член 11, параграф 4 от Закона за свободата на информацията.

IV. Производството пред Съда

22. Писмени становища представят жалбоподателите A и др., правителствата на Финландия, Латвия, Норвегия, Полша и Швеция и Европейският парламент, Съветът на Европейския съюз и Европейската комисия.

23. Становищата, представени от шведското правителство [15], Европейския парламент и Съвета, се отнасят само до първия и втория въпрос на запитващата юрисдикция.

V. Анализ

A. По първия и втория въпрос

24. С първия си въпрос Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Конституционен съд) иска да се установи дали член 14, буква г), подточка ii) от Директива 2017/1132, който се отнася до лица, които „участват в управлението, надзора или контрола на дружеството“, трябва да се тълкува в смисъл, че се отнася до всеки акционер в акционерно дружество [16], като по този начин изисква от държавите членки да оповестяват информация, отнасяща се до всеки акционер в такова дружество, и да я правят публично достъпна в регистъра в съответствие с член 16, параграф 3 от Директива 2017/1132.

25. В съответствие с член 14, буква г) от Директива 2017/1132 държавите членки трябва да предприемат необходимите мерки, за да гарантират задължителното оповестяване от дружествата на назначаването, прекратяването на правомощията и данни за лицата, които в качеството си на орган, предвиден от закона, или като членове на такъв орган, са упълномощени да представляват дружеството по отношение на трети лица и в съдебни производства, или участват в управлението, надзора или контрола на това дружество. Всички страни и заинтересовани лица, които са представили становища, считат, че член 14, буква г), подточка ii) от Директива 2017/1132 не може да се тълкува като отнасящ се до всеки акционер в акционерно дружество.

26. Трябва да се подчертае, че спорът в главното производство пред запитващата юрисдикция е образуван по жалба на 17 миноритарни акционери. Ето защо ще ограничa анализа си до тази ситуация. Съгласно постоянната съдебна практика при тълкуването на разпоредба на правото на Съюза следва да се имат предвид не само нейният текст, но и контекстът ѝ и целите на правната уредба, от която тя е част [17].

[15] Шведското правителство официално представя становище по първия въпрос на запитващата юрисдикция. То обаче счита, че член 14, буква г), подточка ii) от Директива 2017/1132 е валиден с оглед на членове 7 и 8 от Хартата, като по този начин в становището си отговаря на втория въпрос на запитващата юрисдикция.

[16] От член 13 от Директива 2017/1132 и приложение II към тази директива — в което по отношение на Латвия се посочва „akciju sabiedrība, sabiedrība ar ierobežotu atbildību, komanditsabiedrība“ — става ясно, че член 14, буква г), подточка ii) и член 16, параграф 3 от тази директива се прилагат по-специално за акционерните дружества, учредени съгласно латвийското право. С чисто илюстративна цел на английски език трябва да се отбележи, че по отношение на Ирландия приложение II към тази директива се отнася за „companies incorporated with limited liability“.

[17] Вж. в този смисъл решение от 21 декември 2023 г., DOBELES AUTOBUSU PARKS и др. (C-421/22, EU:C:2023:1028, т. 40).

27. Член 14, буква г) от Директива 2017/1132 не се отнася до акционерите, нито до общото събрание на акционерите[18]. Освен това изразът „участват в управлението, надзора или контрола на дружеството“ в член 14, буква г), подточка ii) от Директива 2017/1132 не е определен в тази директива[19] и Съдът не е тълкувал тази разпоредба. Въпреки липсата на такова определение (определения) от членове 60 и 64 от Директива 2017/1132 става ясно, че за целите на тази директива се прави разграничение между административния или управителния орган на дружеството и общото събрание на неговите акционери. Според мен това разграничение се отнася a fortiori за отделните акционери.

28. Освен това понятията „назначаване“ и „прекратяване на правомощията“ в член 14, буква г) от Директива 2017/1132 са несъвместими с положението на акционерите в акционерно дружество. Макар че *някои* акционери могат да бъдат назначавани в органите и да упражняват функциите, посочени в член 14, буква г) от Директива 2017/1132, задължителното оповестяване по-специално на самоличността и личните данни на акционера в този контекст е неразривно свързано с назначаването му в съответния орган или с прекратяването на правомощията му и с правомощията му да упражнява определени функции, а не с качеството му на акционер[20]. За разлика от това акционерите се ползват или извличат облаги от това си качество и от съответните права и задължения, включително правото да присъстват и да гласуват на общото събрание на дружеството, само въз основа на притежаването на акции в дружеството, а не въз основа на „назначаването“ си в „орган“ на дружеството. Понятията „назначаване“ и „прекратяване на правомощията“, които предполагат конкретен мандат или функция на отговорност[21] в рамките на дружеството, следователно са изначално несъвместими с качеството на акционер и с правата и задълженията, свързани с това качество в контекста на член 14, буква г) от Директива 2017/1132.

29. Следователно от формулировката на член 14, буква г), подточка ii) от Директива 2017/1132 и контекста, в който той се вписва в тази директива, следва, че той не се прилага за акционерите като такива.

30. Що се отнася до целите на Директива 2017/1132, в член 1, второ тире от нея се посочва, че тази директива определя мерки, отнасящи се до „координиране на гаранциите, които държавите членки изискват от дружествата по смисъла на член 54, втора алинея от [ДФЕС], във връзка с оповестяването на информация, действителността на задълженията, поети от акционерните дружества и другите видове капиталови дружества, и

18 С чисто илюстративна цел вж. член 72 от Директива 2017/1132, в който се споменават „акционери“, „общо събрание“ и „административният или управителният орган“. Ясно е, че това са три различни правни понятия за целите на Директива 2017/1132.

19 Вж. също буква д) от член 3 от Директива 2017/1132, която предвижда, че „уставът или учредителният акт на вида дружество винаги трябва да дават най-малко следната информация“; „доколкото те не са законово определени, правилата, които регулират броя и процедурата по назначаване на членовете на органите, натоварени да представляват дружеството пред трети лица и да осъществяват ръководството, управлението, надзора или контрола на дружеството и разпределението на правомощията между тези органи“.

20 Вж. за разлика от това член 1 от Директива (ЕС) 2025/25 на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 2024 година за изменение на директиви 2009/102/ЕО и (ЕС) 2017/1132 по отношение на по-нататъшното разширяване и актуализиране на използването на цифрови инструменти и процеси в областта на дружественото право (ОВ L 2025/25), която заменя член 3 от Директива 2009/102/ЕО, който предвижда, че „[к]огато дадено дружество стане еднолично дружество поради това, че всичките му дялове са придобити от едно лице, това обстоятелство, заедно със самоличността на едноличния собственик, се отбелязва в делото или се вписва в регистъра, посочени в член 16, параграфи 1 и 2 от [Директива 2017/1132], и се оповестява публично чрез системата за взаимно свързване на регистрите по член 16, параграф 1 от посочената директива“. От това следва, че когато законодателят на Съюза изисква оповестяването на информация за отделните акционери в дружество в регистъра в съответствие по-специално с член 16 от Директива 2017/1132, той предвижда това изискване изрично.

21 Вж. членове 106 и 152 от Директива 2017/1132 относно гражданската отговорност на членовете на административните или управителните органи на дружество в определени случаи.

недействителността на тези дружества за защита на интересите на членовете и на трети лица с цел тези гаранции да станат равностойни“ [22]. Член 14 от Директива 2017/1132 изброява минимума [23] актове и данни, за които трябва да се предвиди задължение да бъдат публикувани от съответните дружества. Съгласно член 16, параграфи 3—5 от тази директива тези актове и данни трябва да се прилагат към делото в регистъра или да се вписват в него, трябва да може да бъде получен достъп до тях чрез получаване на пълен или частичен препис от тях при поискване и трябва да се оповестяват чрез публикуване на пълния текст или извлечение от него или на съответна бележка в държавния вестник или чрез друго равностойно средство [24].

31. Като се има предвид, че целта на Директива 2017/1132, и по-специално на член 14, буква г) от нея, е да защити интересите на акционерите в дружеството и на третите лица, като изисква оповестяване на информация, свързана с определени лица, чиито функции или правомощия могат да бъдат упражнявани в ущърб на тези интереси [25], не виждам как по-голямата прозрачност по отношение на самоличността на всеки акционер, по-специално на миноритарните акционери, които нямат конкретни функции или правомощия в дружеството [26], допринася за постигането на тази цел.

[22] Съдът е посочил, че от съображения 7 и 8 от Директива 2017/1132 следва, че предвиденото от нея оповестяване има за цел да защити по-специално интересите на третите лица спрямо акционерните дружества и другите видове капиталови дружества, тъй като единствените гаранции, които те предлагат на третите лица, са техните активи. За тази цел оповестяването на основните документи на съответното дружество трябва да позволи на третите лица да се запознаят с тяхното съдържание и с други свързани с дружеството данни, по-специално относно самоличността на лицата, упълномощени да поемат задължения от името на дружеството (решение от 4 октомври 2024 г., Агенция по вписванията, C-200/23, EU:C:2024:827, т. 77, наричано по-нататък „решение Агенция по вписванията“).

[23] Това е видно от употребата на понятието „най-малко“ в член 14 от Директива 2017/1132. Вж. също споменаването на „основни документи“ в съображение 8 от тази директива.

[24] Вж. решение Агенция по вписванията, точка 53.

[25] Вж. съображения 3, 7 и 8 от Директива 2017/1132. Съображение 3 се отнася до защитата на кредиторите, докато съображения 7 и 8 и член 14, буква г), подточка i) от Директива 2017/1132 се отнасят до трети лица. Считам, че макар тези понятия да не са синоними, третите лица, които най-вероятно се нуждаят от защита съгласно Директива 2017/1132, са кредиторите на дружеството. Въпреки това самият текст на член 50, параграф 2, буква ж) ДФЕС, който е едно от правните основания на тази директива, споменава целта за защита на интересите на третите лица в общ смисъл, без да се прави разграничение между тях или да се изключват някои категории лица, така че понятието за трети лица, посочено в тази разпоредба, не следва по-специално да се ограничава единствено до кредиторите на съответното дружество. Вж. по аналогия решение Manni, точка 51.

[26] Изразите „са упълномощени да представляват дружеството по отношение на трети лица и в съдебни производства“ и „участват в управлението, надзора или контрола на дружеството“ в член 14, буква г) от Директива 2017/1132 могат да се считат за noscitur a sociis. По този начин законодателят на Съюза е имал намерение те да бъдат третирани по подобен начин. Самото качество на миноритарен акционер в акционерно дружество не дава право на акционера да представлява дружеството по отношение на трети лица и в съдебни производства.

32. В тази връзка Съдът подчертава в своето решение Manni[27], че данните, оповестявани съгласно по-специално член 2, параграф 1, буква г) от Директива 68/151, който съответства на член 14, буква г) от Директива 2017/1132, са ограничени по своя характер[28]. Тълкуване на член 14, буква г) от Директива 2017/1132, което би включвало информация за всеки един акционер, очевидно няма такъв характер[29]. От съображения 3, 7 и 8 от Директива 2017/1132 е видно, че тази директива само осигурява минимална хармонизация или координация на „някои аспекти“[30] на дружественото право с цел защита на акционерите, кредиторите и други трети лица. Държавите членки могат следователно да приемат или да запазят в сила по-строги или допълнителни разпоредби в областта на дружественото право в рамките на правото на Съюза[31], и по-специално ОРЗД[32] и принципа на пропорционалност.

33. Следователно считам, че изразът „лица, които участват в управлението, надзора или контрола на дружеството“, използван в член 14, буква г) от Директива 2017/1132, не може да се тълкува като отнасящ се до който и да било акционер в акционерно дружество. Държавата членка не е длъжна да оповестява информацията за всеки акционер в акционерно дружество и да осигурява публичен достъп до нея в регистъра в съответствие с член 16, параграф 3 от Директива 2017/1132.

34. Предвид факта, че вторият въпрос на запитващата юрисдикция зависи от утвърдителен отговор на първия въпрос, считам, че вторият въпрос относно валидността на член 14, буква г), подточка ii) от Директива 2017/1132 в светлината на членове 7 и 8 от Хартата е безпредметен.

27 Решение Manni се отнася до тълкуването на Първа директива 68/151/ЕИО на Съвета от 9 март 1968 година за съгласуване на гаранциите, които държавите членки изискват от дружествата по смисъла на член 58, втора алинея от Договора, за защита на интересите на съдружниците и на трети лица, с цел тези гаранции да станат равностойни на цялата територия на Общността (ОВ L 65, 1968 г., стр. 8; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 3) в изменената ѝ редакция и Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 година за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ L 281, 1995 г., стр. 31; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 17, стр. 10). Директива 68/151 е отменена и заменена с Директива 2009/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година за координиране на гаранциите, които държавите членки изискват от дружествата по смисъла на член 48, втора алинея от Договора, за защита на интересите на членовете и на трети лица с цел тези гаранции да станат равностойни (ОВ L 258, 2009 г., стр. 11), която впоследствие е изменена с Директива 2012/17/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2012 г. (ОВ L 156, 2012 г., стр. 1). Директива 95/46 е отменена и заменена с ОРЗД.

28 Вж. точка 58. Това решение се отнася не само до оповестяването на самоличността и съответните функции на лицата, които имат правомощия да обвързват съответното дружество и да го представляват или да участват в управлението, надзора или контрола на това дружество, но и до оповестяването на информация относно назначаването на ликвидатори и техните правомощия. Вж. за разлика от това решение Luxembourg Business Registers, точки 63—88, в които Съдът постановява по същество, че изискването държавите членки да гарантират, че информацията, свързана със самоличността на действителния собственик, както и с естеството и обхвата на неговите права, притежавани в корпоративни или други юридически лица, е достъпна във всички случаи за широката общественост, нарушава принципа на пропорционалност, тъй като намесата в правата, гарантирани в членове 7 и 8 от Хартата, не е ограничена до строго необходимото, за да се предотврати използването на финансовата система за целите на изпирането на пари или финансирането на тероризма, и е непропорционална в стриктен смисъл.

29 Считам също, че такова широко разпространено оповестяване на информация донякъде не съответства на концепцията за акционерно дружество. Това вероятно става по-ясно от значението, което се съдържа в понятията на испански, френски и португалски език „sociedad anónima“, „société anonyme“ и „sociedade anónima de responsabilidade limitada“, които съответно са използвани в приложение II към Директива 2017/1132.

30 Вж. самото заглавие на Директива 2017/1132.

31 Вж. по аналогия решение от 18 април 2024 г., Citadeles nekustamie īpašumi (C-22/23, EU:C:2024:327, т. 48).

32 Съгласно член 161 от Директива 2017/1132, изменена с Директива (ЕС) 2019/1151 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 във връзка с използването на цифрови инструменти и процеси в областта на дружественото право (ОВ L 186, 2019 г., стр. 80), обработването на всички лични данни в контекста на тази директива се извършва в съответствие с ОРЗД.

Б. По третия и четвъртия въпрос

35. С третия и четвъртия си въпрос [33] запитващата юрисдикция иска да се установи дали член 5, параграф 1 от ОРЗД трябва да се тълкува в смисъл, че допуска обработването на определени лични данни на акционерите в акционерно дружество, в резултат на което тези данни се предоставят на разположение на всяко лице, без да е необходимо да се доказва законен интерес от получаването на такива данни, за целите на: i) гарантиране на прозрачна бизнес среда и защита на интересите на трети лица, ii) предотвратяване на изпирането на пари, на финансирането на тероризма и на разпространението на оръжия за масово унищожение и iii) предоставяне на необходимата информация за изпълнението на национални, международни и наложени от Европейския съюз санкции. В тази връзка Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Конституционен съд) поставя въпроса дали са спазени принципите на „ограничение на целите“ и „свеждане на данните до минимум“ в член 5, параграф 1, букви б) и в) от ОРЗД [34] [35].

36. От преписката по делото, с която разполага Съдът, е видно, че задължението по латвийското право да се предостави на широката общественост определена конкретна информация за акционерите в акционерни дружества, учредени съгласно латвийското право, попада в материалното приложно поле на ОРЗД. Член 2, параграф 1 от ОРЗД предвижда, че Регламентът се прилага за всяко „обработване[…] на лични данни изцяло или частично с автоматични средства, както и за обработването с други средства на лични данни, които са част от регистър с лични данни или които са предназначени да съставляват част от регистър с лични данни“, без да се прави разграничение в зависимост от самоличността на лицето, което извършва съответното обработване. От това следва, че освен в случаите, посочени в член 2, параграфи 2 и 3 от ОРЗД, този регламент се прилага към дейностите по обработване, извършвани както от частноправни субекти, така и от публични органи [36].

37. Макар че обработването на лични данни от държавите членки при извършване на дейности, попадащи в обхвата на глава 2 от дял V от Договора за ЕС, свързани с общата външна политика и политиката на сигурност, е изключено от материалното приложно поле на ОРЗД, считам, че този регламент се прилага за обработването на лични данни при извършване на дейности, попадащи в обхвата на член 215 ДФЕС [37]. Следва обаче да се подчертае, че някои права на субекта на данните съгласно ОРЗД могат да бъдат

[33] Считам, че е уместно да отговоря едновременно на тези два въпроса.

[34] За да отговоря на въпросите на запитващия съд, считам, че е необходимо да се разгледат и други разпоредби от ОРЗД, по-специално член 6 от него.

[35] Следва да се припомни, че системата за сътрудничество, установена от член 267 ДФЕС, е основана на ясно разделение на правомощията между националните юрисдикции и Съда. В производство, образувано съгласно този член, националните разпоредби трябва да се тълкуват от юрисдикциите на държавите членки, а не от Съда, и той не бива да се произнася по съвместимостта на норми на вътрешното право с разпоредбите на правото на Съюза. За сметка на това, Съдът е компетентен да предостави на националната юрисдикция всички насоки за тълкуване на правото на Съюза, които ще ѝ позволят да прецени съвместимостта на нормите на вътрешното право с правната уредба на Съюза (решение от 11 септември 2025 г., Cairo Network и др., C-764/23—C-766/23, EU:C:2025:691, т. 43).

[36] Решение от 2 март 2023 г., Norra Stockholm Bygg (C-268/21, EU:C:2023:145, т. 26 и цитираната съдебна практика). Съдът е постановил, че материалното приложно поле на ОРЗД, както е посочено в член 2, параграф 1 от него, е много широко определено и предвидените в член 2, параграф 2 от Регламента изключения от това приложно поле трябва да се тълкуват стриктно (решение от 30 март 2023 г., Hauptpersonalrat der Lehrerinnen und Lehrer, C-34/21, EU:C:2023:270, т. 33 и цитираната съдебна практика).

[37] Вж. по аналогия решение от 6 октомври 2020 г., Bank Refah Kargaran/Съвет (C-134/19 P, EU:C:2020:793, т. 29, 30 и 37). За обяснение на връзката между глава 2 от дял V от Договора за ЕС и член 215 ДФЕС вж. моето заключение по дело Čiekuri-Shishki (C-480/24, EU:C:2025:672, т. 27, 28, 32 и 33).

ограничени в съответствие с член 23 от този регламент. Например член 23, параграф 1, буква а) от ОРЗД предвижда, че при определени обстоятелства могат да бъдат наложени ограничения с цел защита на националната сигурност.

38. По настоящото дело е безспорно, че правното задължение по латвийското право [38] да се предостави на широката общественост информация за акционерите в акционерни дружества, учредени съгласно латвийското право, които са физически лица, включително тяхното име, фамилия, личен идентификационен номер, адрес за контакт или адрес на електронна поща, броя и номиналната стойност на техните акции и броя на гласовете, свързани с тези акции, представлява обработване на лични данни по смисъла на член 4, точки 1 и 2 от ОРЗД [39].

39. Като се има предвид, че разглежданите национални разпоредби предвиждат обработване на лични данни, попадащо в приложното поле на ОРЗД, Република Латвия е длъжна по-специално да прилага ОРЗД. От това следва, че достъпът на всеки член на широката общественост до тези данни засяга основното право на съответните лица на зачитане на личния им живот, гарантирано в член 7 от Хартата. Освен това предоставянето на тези данни на широката общественост е обработване на лични данни, попадащо в обхвата на член 8 от Хартата. Нещо повече предоставянето на тези лични данни на трети лица е намеса в основните права, закрепени в членове 7 и 8 от Хартата, независимо от последващото използване на предоставената информация. Съдът обаче е постановил, че когато са изпълнени условията за законосъобразно обработване на лични данни по ОРЗД, се счита, че обработването отговаря и на изискванията, установени с членове 7 и 8 от Хартата [40].

40. От член 1, параграф 2 във връзка със съображения 4 и 10 от ОРЗД следва, че с този регламент по-специално се цели да се гарантира високо равнище на защита на основните права и свободи на физическите лица при обработването на личните данни [41].

41. ОРЗД гарантира последователно и еднородно прилагане на правилата за защита на основните права и свободи на физическите лица по отношение на обработването на техни лични данни в целия Съюз. При спазване на изключенията, разрешени в член 23 от ОРЗД [42], всяко обработване на лични данни трябва да спазва принципите, уреждащи обработването на лични данни, и правата на засегнатото лице, определени съответно в глави II и III от този регламент. По-специално всяко обработване на лични данни трябва, първо, да е в

38 Вж. член 235, параграф 1 от Търговския кодекс и член 4.[10], пета алинея, член 4.[11], първа алинея, точка 2 и член 4.[15], първа алинея, точка 2, буква б) и точка 3, буква а) от Закона за дружествения регистър.

39 Вж. по аналогия решения от 24 февруари 2022 г., Valsts ieņēmumu dienests (Обработване на лични данни за данъчни цели) (C-175/20, EU:C:2022:124, т. 30—38), и от 1 август 2022 г., Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (C-184/20, EU:C:2022:601, т. 65). Вж. също решение от 3 април 2025 г., Ministerstvo zdravotnictví (Данни за представителя на юридическо лице) (C-710/23, EU:C:2025:231, т. 22—31 и цитираната съдебна практика).

40 Вж. по аналогия решение от 5 юни 2023 г., Комисия/Полша (Независимост и личен живот на съдиите) (C-204/21, EU:C:2023:442, т. 327—329 и 332 и цитираната съдебна практика).

41 Решение от 5 юни 2023 г., Комисия/Полша (Независимост и личен живот на съдиите) (C-204/21, EU:C:2023:442, т. 332).

42 Вж. също съображение 73 от ОРЗД.

съответствие с принципите, прогласени в член 5 от ОРЗД, и второ, да отговаря на условията за законосъобразност, изброени в член 6 от ОРЗД [43]. Освен това трябва да се зачитат правата на засегнатото лице, предвидени в членове 12—22 от ОРЗД [44].

42. Съгласно член 5, параграф 1 от ОРЗД личните данни трябва да се обработват в съответствие с редица конкретни принципи. Така личните данни трябва да се обработват по-специално законосъобразно, добросъвестно и по прозрачен начин по отношение на субекта на данните [45], да се събират за конкретни, изрично указани и легитимни цели [46], да са подходящи, свързани със и ограничени до необходимото във връзка с тези цели [47], да са точни и при необходимост да бъдат поддържани в актуален вид [48], да се съхраняват във форма, която да позволява идентифицирането на субекта на данните за период, не по-дълъг от необходимото за целите, за които се обработват личните данни [49], и да се обработват по начин, който гарантира подходящо ниво на сигурност на личните данни [50]. Тези принципи, свързани с обработването на лични данни, се прилагат кумулативно [51].

43. В член 6, параграф 1, първа алинея от ОРЗД се съдържа изчерпателен списък на случаите, в които обработването на лични данни може да се счита за законно [52]. От това следва, че за да може обработване на лични данни да се счита за законно, то трябва да спада към един от случаите, предвидени в член 6, параграф 1, първа алинея от ОРЗД [53]. Въпреки че Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Конституционен съд) не посочва изрично, че обработването на личните данни, които са предмет на настоящото дело, се основава на член 6, параграф 1, първа алинея, буква в) от ОРЗД, единствената възможност е това обработване да бъде подведено под член 6, параграф 1, първа алинея от ОРЗД, на който се

43 Решения от 6 октомври 2020 г., La Quadrature du Net и др. (C-511/18, C-512/18 и C-520/18, EU:C:2020:791, т. 207 и 208 и цитираната съдебна практика), и от 3 април 2025 г., Ministerstvo zdravotnictví (Данни за представителя на юридическо лице) (C-710/23, EU:C:2025:231, т. 33).

44 Решение от 11 юли 2024 г., Meta Platforms Ireland (Представителен иск) (C-757/22, EU:C:2024:598, т. 49 и цитираната съдебна практика). Вж. обаче член 23 от ОРЗД.

45 Вж. член 5, параграф 1, буква а) от ОРЗД.

46 Вж. член 5, параграф 1, буква б) от ОРЗД. Тази разпоредба закрепва принципа на ограничение на целите. Вж. също член 8, параграф 2 от Хартата, който изисква личните данни да се обработват добросъвестно и за точно определени цели.

47 Вж. член 5, параграф 1, буква в) от ОРЗД. Тази разпоредба закрепва принципа на свеждане на данните до минимум, който изразява принципа на пропорционалност. Вж. в този смисъл решение от 9 януари 2025 г., Mousse (C-394/23, EU:C:2025:2, т. 24 и цитираната съдебна практика). С оглед на принципа на свеждане на данните до минимум администраторът е длъжен по-специално да ограничи съответния период на събиране на лични данни до строго необходимото с оглед на целта на предвиденото обработване. Освен това този принцип не допуска общо и недиференцирано събиране на лични данни от администратор, като му налага да се въздържа от събиране на данни, които не са строго необходими с оглед на целите на обработването (решение от 4 октомври 2024 г., Schrems (Разкриване на данни на широката общественост), C-446/21, EU:C:2024:834, т. 52 и 59 и цитираната съдебна практика).

48 Вж. член 5, параграф 1, буква г) от ОРЗД.

49 Вж. член 5, параграф 1, буква д) от ОРЗД.

50 Вж. член 5, параграф 1, буква е) от ОРЗД.

51 Решение от 20 октомври 2022 г., Digi (C-77/21, EU:C:2022:805, т. 47). Освен това съгласно член 5, параграф 2 от ОРЗД администраторът носи тежестта да докаже, че тези данни са събрани в съответствие с член 5, параграф 1. Това се нарича „принцип на отчетност“ (решение от 14 март 2024 г., Újpesti Polgármesteri Hivatal,C-46/23, EU:C:2024:239, т. 32 и цитираната съдебна практика).

52 Решение от 22 юни 2021 г., Latvijas Republikas Saeima (Точки за пътнотранспортни нарушения) (C-439/19, EU:C:2021:504, т. 99 и цитираната съдебна практика).

53 Следователно член 6, параграф 1, първа алинея от ОРЗД се припокрива с принципа на законосъобразно обработване, установен в член 5, параграф 1, буква а) от същия регламент, и го разширява. Вж. в този смисъл решение от 20 октомври 2022 г., Digi (C-77/21, EU:C:2022:805, т. 49 и 56—59 и цитираната съдебна практика).

позовава този съд в своя акт за преюдициално запитване[54]. Като се има предвид, че разглежданото обработване се основава конкретно на националното законодателство и то се изисква от последното[55], а не е „необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес или при упражняването на официални правомощия, които са предоставени на администратора“[56], считам, че това обработване се основава на член 6, параграф 1, първа алинея, буква в) от ОРЗД, тъй като е необходимо за изпълнението на законово задължение, установено в законодателството на държавата членка, в конкретния случай латвийското законодателство, което се прилага спрямо администратора[57]. Органът, на който е възложено воденето на дружествения регистър на държава членка и който публикува в този регистър лични данни, подлежащи на задължителното оповестяване по Директива 2017/1132, е „администратор“ на тези данни в частност доколкото ги обявява[58].

44. Член 6, параграф 3 от ОРЗД уточнява по-специално по отношение на случаите, в които обработването е законосъобразно съгласно член 6, параграф 1, първа алинея, буква в)[59], че целта на обработването трябва да „се определя в това правно основание“[60] и че това правно основание трябва да е съобразено с цел от обществен интерес и да е пропорционално на преследваната легитимна цел[61].

45. От преписката по делото, с която разполага Съдът не става ясно дали в конкретния случай е спазено изискването целта (целите) на обработването да се „определя (определят) в това правно основание“. В своето становище пред запитващата юрисдикция Държавната агенция за защита на данните посочва, че Законът за дружествения регистър не определя целта (целите), за която (които) е необходимо обработването на личните данни на акционерите в акционерно дружество. Следователно запитващата юрисдикция е длъжна да провери дали това изискване по член 6, параграф 3 от ОРЗД е спазено по отношение на трите разглеждани цели. Неизпълнението на това изискване ще направи обработването на лични данни несъвместимо с член 6, параграф 3 от ОРЗД[62]. Предвид разнообразните техники за изготвяне на законодателни актове в 27-те държави членки, считам, че е

54 Комисията счита, че от акта за преюдициално запитване е видно, че обработването в настоящия случай се основава на член 6, параграф 1, първа алинея, буква в) от ОРЗД. Норвежкото правителство твърди, че националните разпоредби, на които се основава четвъртият въпрос, представляват „законово задължение“ за обработване на разглежданата информация съгласно член 6, параграф 1, първа алинея, буква в) от ОРЗД. Полското и финландското правителство обаче посочват и член 6, параграф 1, първа алинея, буква д) от ОРЗД.

55 Вж. по-специално член 4.[10], пета алинея, член 4.[11], първа алинея, точка 2, и член 4.[15], първа алинея, точка 2, буква b) и точка 3, буква а) от Закона за дружествения регистър.

56 Вж. член 6, параграф 1, първа алинея, буква д) от ОРЗД. Тази разпоредба донякъде наподобява клаузата за гъвкавост по член 352 ДФЕС, която при определени условия позволява приемането на мерки, необходими за постигането на легитимна цел, дори ако тяхното приемане не е изрично предвидено.

57 Вж. по аналогия решения от 5 юни 2023 г., Комисия/Полша (Независимост и личен живот на съдиите) (C-204/21, EU:C:2023:442, т. 339 и цитираната съдебна практика), и от 1 август 2022 г., Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (C-184/20, EU:C:2022:601, параграф 71). Вж. за разлика от това решение Агенция по вписванията, точки 107—110, в които Съдът приема, че обработването на лични данни не се основава на законово задължение, установено от правото на Съюза или на държава членка, а се извършва във връзка с изпълнението на задача от обществен интерес по смисъла на член 6, параграф 1, първа алинея, буква д) от ОРЗД.

58 Вж. решение Агенция по вписванията, точка 83. Вж. по аналогия и решение от 11 януари 2024 г., État belge (Данни, обработени от държавен вестник) (C-231/22, EU:C:2024:7, т. 35—38).

59 Такова обработване трябва да се счита за предвидено в закон по смисъла на член 52, параграф 1 от Хартата. Решение от 1 август 2022 г., Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (C-184/20, EU:C:2022:601, т. 72).

60 В заключението си по дело I. (Продажба на база данни) (C-693/22, EU:C:2024:162, т. 68) генералният адвокат Pikamäe счита, че това предполага по-конкретно наличието на правни разпоредби, в които изрично се посочват естеството и целта на обработването.

61 Решение Агенция по вписванията, точка 104. Вж. също член 5, параграф 1, буква б) от ОРЗД, където е установен принципът на ограничение на целите и се посочва, че личните данни се събират за „конкретни, изрично указани и легитимни цели“. Съгласно съображение 39 от ОРЗД „конкретните цели, за които се обработват лични данни, следва да бъдат ясни и законни и определени към момента на събирането на личните данни. […]“.

62 Вж. също член 5, параграф 1, буква б) от ОРЗД.

достатъчно целта (целите) да може да бъде (могат да бъдат) установена (установени) „по достатъчно сигурен начин“ от текста на законодателния акт или от неговия законодателен контекст [63].

46. Изискванията по член 6, параграф 3 от ОРЗД — че обработването трябва да е съобразено с обществения интерес и да е пропорционално на преследваната легитимна цел — представляват израз на изискванията, произтичащи от член 52, параграф 1 от Хартата, и трябва да се тълкуват в светлината на последната разпоредба. В тази връзка Съдът е постановил, че основните права на зачитане на личния живот и на защита на личните данни, гарантирани в членове 7 и 8 от Хартата, не са абсолютни права, а трябва да се разглеждат във връзка с тяхната функция в обществото и да се претеглят спрямо други основни права. Следователно могат да бъдат наложени ограничения, стига в съответствие с член 52, параграф 1 от Хартата те да са предвидени в закон, да зачитат основното съдържание на основните права и да спазват принципа на пропорционалност. Съгласно постоянната съдебна практика за пропорционалността на мерки, които водят до намеса в гарантираните с членове 7 и 8 от Хартата права, се изисква тези мерки да бъдат не само подходящи и необходими [64], но и пропорционални в стриктен смисъл спрямо преследваната цел [65]. Следователно трябва да се прецени дали въпросната национална законодателна уредба постига справедлив баланс между интереса (интересите), преследван (преследвани) от държавата членка, и интереса (интересите) на лицата, засегнати неблагоприятно [66]. Следователно е необходимо да се измери тежестта на намесата в основните права на зачитане на личния живот и на защита на личните данни и да се провери дали важността на преследваната цел от общ интерес е свързана с тази тежест [67].

47. За да се измери тежестта на тази намеса, трябва да се вземат предвид по-специално естеството на разглежданите лични данни, в частност евентуално чувствителният им характер, както и естеството на обработването на съответните данни и конкретният ред за това обработване, в частност броят на лицата с достъп до тези данни и редът за достъп до последните [68].

48. Безспорно е, че информацията, която се предоставя на широката общественост за акционер, който е физическо лице, включва неговото или нейното име, фамилия и личен идентификационен номер, адреса, на който може да бъде открит, неговия или нейния адрес на електронна поща [69], класа, броя и номиналната стойност на акциите, притежавани от акционера и броя на гласовете, свързани с тях [70]. Тази информация позволява да се състави профил, от една страна, на определени лични идентификационни данни и от друга

63 Вж. по аналогия решение от 11 януари 2024 г., État belge (Данни, обработени от държавен вестник) (C-231/22, EU:C:2024:7, т. 30).

64 Следователно трябва да се провери намесата в гарантираните с членове 7 и 8 от Хартата права, която вследствие от предоставянето на достъп на широката общественост до информацията за всеки акционер е ограничена до строго необходимото, в смисъл че целта не би могла разумно да се постигне също толкова ефективно с други средства, които засягат в по-малка степен тези основни права на субектите на данните. Вж. по аналогия решение Luxembourg Business Registers, точка 66.

65 Вж. по аналогия решение Luxembourg Business Registers, точка 63 и цитираната съдебна практика.

66 Решение от 1 август 2022 г., Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (C-184/20, EU:C:2022:601, т. 69 и 70 и цитираната съдебна практика), и решение Luxembourg Business Registers, точки 59—66 и цитираната съдебна практика. Вж. също съображение 4 от ОРЗД.

67 Решение от 1 август 2022 г., Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (C-184/20, EU:C:2022:601, т. 98).

68 Решение от 1 август 2022 г., Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (C-184/20, EU:C:2022:601, т. 98 и 99 и цитираната съдебна практика). Вж. също решение от 4 юли 2023 г., Meta Platforms и др. (Общи условия за ползване на социална мрежа) (C-252/21, EU:C:2023:537, т. 134) относно значението на мащаба на разглежданото обработване.

69 Ако е поискал този адрес да бъде използван от дружеството за комуникация с него.

70 Вж. член 235, параграф 1 от Търговския кодекс.

страна, поне до известна степен, на състоянието на богатството на лицето в Латвия и на икономическите сектори и конкретните предприятия, в които то е инвестирало в Латвия. Въпросната информация е лесно достъпна за потенциално неограничен брой лица, по-специално поради факта, че може да бъде видяна на уебсайта на дружествения регистър. Тя може да бъде свободно достъпна по причини, които не са свързани с целите, преследвани от разглежданата национална законодателна мярка[71], и може да бъде съхранявана, разпространявана и подлагана на по-нататъшно обработване. Леснят достъп на широката общественост до разглежданата информация излага субектите на данни на възможна злоупотреба с техните лични данни, което затруднява или дори прави невъзможно ефективната им защита срещу такава злоупотреба. Разглежданият достъп представлява сериозна намеса в основните права, закрепени в членове 7 и 8 от Хартата[72].

1. Наличието на призната от Европейския съюз цел от общ интерес

49. Трите цели на разглежданото национално законодателство, посочени от запитващата юрисдикция[73], са по принцип от обществения интерес на Съюза и следователно са легитимни[74]. Те могат да оправдаят дори и тежка намеса в закрепените с членове 7 и 8 от Хартата основни права, при условие че се спазва принципът на пропорционалност[75].

50. По отношение на целта за гарантиране на прозрачна бизнес среда *и* защита на интересите на трети лица, считам, че гарантирането на прозрачна бизнес среда е доста неясна и неконкретна цел и следователно не може да бъде легитимна цел сама по себе си. За избягване на съмнения считам, при условие че това бъде потвърдено от запитващата юрисдикция, че съответната цел на латвийското законодателство е гарантиране на прозрачна бизнес среда *с цел* защита на интересите на трети лица. С оглед на член 50, параграф 2, буква ж) ДФЕС[76], който по същество се отнася до защитата на акционерите и третите лица[77], смятам, че въпросната цел представлява призната от Съюза цел от общ интерес.

51. В решение Luxembourg Business Registers[78] Съдът постановява, че предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма чрез предоставяне на достъп на широката общественост до информация за действителните собственици е цел от общ

71 Както е посочено от запитващата юрисдикция.

72 Вж. по аналогия решение Luxembourg Business Registers, точки 41—44 и цитираната съдебна практика.

73 В заключението си по дело Digi Távközlési és Szolgáltató (C-77/21, EU:C:2022:248, т. 40) генерален адвокат Pikamäe заявява, че на практика е напълно възможно лични данни да могат да бъдат събирани или обработвани по-нататък за няколко цели, което ОРЗД предвижда и ясно допуска, както свидетелства текстът на член 5, параграф 1, буква б) и на член 6, параграф 1, буква а) от този регламент, и съображения 32 и 50.

74 Вж. по аналогия решение от 5 юни 2023 г., Комисия/Полша (Независимост и личен живот на съдиите) (C-204/21, EU:C:2023:442, т. 353).

75 Вж. по аналогия решение Luxembourg Business Registers, точка 59 и цитираната съдебна практика.

76 Това е едно от правните основания на Директива 2017/1132.

77 Вж. също решение Manni, точки 49—51, което свързва i) достъпа до съществена информация, свързана с учредяването на търговски дружества и правомощията на лицата, упълномощени да ги представляват, със ii) защитата на интересите на трети лица като цяло.

78 Вж. точки 58 и 59 и цитираната съдебна практика, както и заключението на генерален адвокат Pitruzzella по съединени дела Luxembourg Business Registers (C-37/20 и C-601/20, EU:C:2022:43, т. 143—145 и цитираната съдебна практика). Вж. по аналогия решение от 2 март 2023 г., PrivatBank и др. (C-78/21, EU:C:2023:137, т. 61).

интерес и може да оправдае дори и тежка намеса в закрепените с членове 7 и 8 от Хартата основни права[79]. Считам, че мотивите, на които се основава това решение, могат да бъдат приложени и в настоящия случай.

52. По отношение на оповестяването на информация, необходима за изпълнението на санкции, Съдът приема, че могат да бъдат наложени ограничителни мерки върху упражняването на свободата на стопанска дейност или упражняването на правото на собственост. Тези мерки трябва да отговарят на цели от общ интерес — каквито са целите на външната дейност на Съюза, посочени в член 21 ДЕС — и трябва да не представляват по отношение на преследваната цел непропорционална и нетърпима намеса, която би могла да накърни самата същност на гарантираните права[80]. В по-широк план считам, че изпълнението на такива ограничителни мерки, включително приемането на мерки, осигуряващи достъп до информация, необходима за гарантиране на това изпълнение, представлява призната от Съюза цел от общ интерес.

2. По подходящия характер, необходимостта и пропорционалността на разглежданата намеса stricto sensu

а) Целта да се гарантира прозрачна бизнес среда с цел защита на интересите на трети лица

53. Поради причините, които посочих в точка 31 от настоящото заключение, не считам, че задължението по латвийското право, което се отнася до всеки акционер в акционерно дружество, независимо дали той изпълнява конкретна функция, или има определени правомощия в дружеството, насърчава или подпомага постигането на целта за гарантиране на прозрачна бизнес среда с цел защита на интересите на трети лица. Освен това, макар че Директива 2017/1132 не претендира да бъде изчерпателна по своята същност и само хармонизира и координира някои аспекти на дружественото право, в преписката по делото, с която разполага Съдът, няма индикации, че тази директива[81] се е оказала недостатъчна за гарантиране на прозрачна бизнес среда с цел защита на интересите на трети лица, което да налага приемането на разглежданото национално законодателство[82]. Поради това считам, че намесата е както неподходяща, така и ненужна. Считам също, че това законодателство е непропорционално в стриктен смисъл, тъй като не постига справедлив баланс между интересите, преследвани от латвийския законодател, и интересите на акционерите.

[79] Вж. също Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 година за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ L 141, 2015 г., стр. 73) и Директива (ЕС) 2024/1640 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2024 година относно механизмите, които да бъдат въведени от държавите членки за предотвратяване на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари или финансирането на тероризма (ОВ L 2024/1640). Бих искал да подчертая, че в член 43 от Директива 2015/849 се посочва, че „[о]бработването на лични данни въз основа на настоящата директива за целите на предотвратяването на изпиране на пари и финансиране на тероризма, както е посочено в член 1, се счита за въпрос от обществен интерес съгласно [ОРЗД]“.

[80] Вж. в този смисъл решение от 28 март 2017 г., Rosneft (C-72/15, EU:C:2017:236, т. 148—150).

[81] И националното законодателство, което я транспонира.

[82] Което следва да се установи от запитващата юрисдикция.

б) Целите за създаване на среда, която да насърчава предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма и разпространението на оръжия за масово унищожение, и наличието на информацията, необходима за изпълнението на национални, международни и наложени от Европейския съюз санкции

54. Задължението съгласно латвийското право — да се предостави на широката общественост определена конкретна информация за акционерите в акционерни дружества, учредени съгласно латвийското право — и съответната липса на задължение за доказване на законен интерес от получаването на такава информация, според мен е подходящо за постигане на целите от общ интерес за създаване на среда, която насърчава и подпомага предотвратяването на изпирането на пари, финансирането на тероризма и разпространението на оръжия за масово унищожение, както и наличието на информация, необходима за изпълнението на национални, международни и наложени от Европейския съюз санкции. По аналогия с решение Luxembourg Business Registers считам, че публичният характер на този достъп и прозрачността, до която той води и която позволява по-голям обществен контрол върху собствеността на акционерните дружества, допринасят за постигането на тези цели от общ интерес [83].

55. Следователно трябва да се установи дали тези две цели биха могли да бъдат постигнати също толкова ефективно с други средства, които засягат в по-малка степен правата на акционерите в съответните акционерни дружества [84], и дали разглежданата намеса е непропорционална в стриктен смисъл на тези цели, което налага по-конкретно да се съпоставят значението на целта и тежестта на тази намеса.

56. По отношение на целта за създаване на среда, която насърчава и подпомага предотвратяването на изпирането на пари, финансирането на тероризма и разпространението на оръжия за масово унищожение, запитващата юрисдикция счита, че други лица, различни от задължените субекти, изброени в член 2 от Директива 2015/849 [85], могат „също да имат законен интерес да извършат проверка на клиента по собствена инициатива“. Освен това, съгласно член 3.[1] от Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums (Закон за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма и разпространението на оръжия за масово унищожение) задължение за докладване на всяка съмнителна сделка имат и лица, които по-специално не са задължени субекти.

57. По въпроса за изпълнението на санкциите според запитващата юрисдикция Съветът на Европейския съюз приема регламенти, които често включват ограничителни мерки, въз основа на които: i) се замразяват финансови средства и икономически ресурси на вписаните лица и образувания и ii) се забранява предоставянето на финансови средства и икономически ресурси на такива лица и образувания [86]. Освен това достъпът до информация за всички акционери в акционерно дружество може да бъде необходим, тъй

83 Вж. решение Luxembourg Business Registers, точка 67. Вж. по аналогия и решения от 1 август 2022 г., Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (C-184/20, EU:C:2022:601, т. 83), и от 5 юни 2023 г., Комисия/Полша (Независимост и личен живот на съдиите) (C-204/21, EU:C:2023:442, т. 367).

84 Да се зачита личният им живот и да се защитават личните им данни.

85 Задължените субекти имат достъп в рамките на надлежната проверка на клиентите. Вж. по-специално глава II от тази директива.

86 Вж. в този смисъл точка 30 от документа на Генералния секретариат на Съвета на Европейския съюз, озаглавен „Ограничителни мерки (санкции) — Актуализиране на най-добрите практики на ЕС за ефективното прилагане на ограничителни мерки“, 11623/24, от 3 юли 2024 г., достъпни онлайн на адрес: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11623-2024-INIT/bg/pdf (наричан по-нататък „Най-добрите практики“).

като съгласно член 2, параграф 2 от Закона за международните санкции и националните санкции на Република Латвия[87] всяко лице е длъжно да спазва и привежда в изпълнение международните и националните санкции.

58. Полезно е да се отбележи, че в решение Luxembourg Business Registers[88] Съдът припомня, че борбата срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма е отговорност *преди всичко* на държавните органи и на правни субекти, като кредитни или финансови институции, които по силата на своята дейност имат специфични задължения в тази област. Във всеки случай член 30, параграф 5 от Директива 2015/849 гарантира, че не само компетентните органи, звената за финансово разузнаване на Съюза[89] и задължените субекти, но и всяко лице или организация, които могат да докажат законен интерес, имат достъп до информация за действителните собственици[90] по-специално на корпоративни образувания[91].

59. По отношение на ограничителните мерки, както посочих в заключението си по дело Čiekuri-Shishki[92], регламент, предвиждащ ограничителни мерки, се прилага основно от държавните органи със специална компетентност в областта на финансовия надзор. Тези органи разполагат с необходимите способи и следователно са оправомощени да привеждат в изпълнение предвидените финансови санкции, като например замразяване на активи, забрана за отпускане на кредити или извършване на плащания на определени лица или организации. Те следва да разпоредят конкретни мерки срещу лицата и организациите, включени в посочените в регламента списъци.

60. Въпреки това, както се припомня в Най-добрите практики[93], *„[в]сички лица* и образувания, подчинени на юрисдикцията на Съюза, са длъжни да съобщават на компетентните органи всяка информация, която им е станала известна и която би улеснила прилагането на финансовите ограничителни мерки“[94]. Освен това регламентите, които предвиждат ограничителни мерки, забраняват прякото или непрякото предоставяне на финансови средства или икономически ресурси на определени лица или образувания[95]. Считам, че изпълнението на това задължение може да бъде осъществено по друг начин, различен от предоставянето на неограничен достъп до лични данни за всички акционери — например чрез искане на достъп до информация за акционерите за всеки отделен случай[96]. По-специално, когато дадено лице има основателни подозрения, че може да предостави пряко или непряко финансови средства или икономически ресурси на определени лица или образувания, то има явен законен интерес да поиска съответната

87 Вж. писменото становище на латвийското правителство, точка 40. Вж. също член 5 от Закона за международните санкции и националните санкции на Република Латвия.

88 Вж. точка 83.

89 Те имат достъп до въпросната информация във всички случаи без ограничения.

90 Както това понятие е определено в член 3, точка 6 от Директива 2015/849.

91 Това трябва да бъде съчетано с друга публично достъпна информация относно дружествата, като например информацията по Директива 2017/1132.

92 C-480/24, EU:C:2025:672, точка 34.

93 Вж. точка 41 от тях.

94 Курсивът е мой.

95 Вж. също за илюстрация член 2, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 269/2014 на Съвета от 17 март 2014 година относно ограничителни мерки по отношение на действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна (ОВ L 78, 2014 г., стр. 6), изменен с Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/1985 на Съвета от 20 октомври 2022 г. (ОВ L 272I, 2022 г., стр. 1). Вж. по аналогия решение от 17 януари 2019 г., SH (C-168/17, EU:C:2019:36, т. 51 и 53 и цитираната съдебна практика).

96 Вж. например процедурата за искане на информация с ограничен достъп съгласно Закона за свобода на информацията и ограниченията, посочени в точки 20 и 63—65 от настоящото заключение.

информация, вписана в дружествения регистър. Трябва също да се подчертае, че при липса на законен интерес би било прекалено обременително и несъразмерно да се изисква от всички лица да проверяват постоянно самоличността на всеки един акционер на всички свои търговски партньори [97]. Това е още по-очевидно, тъй като акционерите в акционерно дружество могат често да се сменят.

61. От това следва, че макар чрез предоставянето на широката общественост на неограничен достъп до информация за акционерите в акционерни дружества съгласно разглежданото латвийско законодателство да може да се допринесе в известна ограничена степен за борбата с изпирането на пари, финансирането на тероризма и разпространението на оръжия за масово унищожение и за изпълнението на национални, международни и налагани от Европейския съюз санкции, по аналогия с решение Luxembourg Business Registers [98] считам, че това не е строго необходимо за постигането на тези цели. Освен това евентуалните предимства на това обработване не компенсират тежката намеса в основните права, гарантирани от членове 7 и 8 от Хартата [99].

62. Бих искал също да подчертая, че предвид факта, че съгласно член 3, точка 6 от Директива 2015/849 действителният собственик на юридическо лице е физическото лице или лица, което/които притежава(т) или контролира(т) по-специално 25 % от капитала плюс една акция, мотивите на Съда в решение Luxembourg Business Registers са приложими a fortiori към латвийското законодателство, което е предмет на настоящото производство и което изисква оповестяване на информация за всеки акционер в акционерно дружество, независимо дали той има контролен дял в капитала или не.

63. Запитващата юрисдикция също така иска да установи дали процедурата за искане на информация с ограничен достъп съгласно Закона за свобода на информацията може да се счита за друго средство, с което въпросните цели могат да бъдат постигнати също толкова ефективно. Изглежда [100], че съгласно член 11, параграф 4 и член 14, параграф 1, точка 1.[1] от Закона за свобода на информацията, дадено лице може да получи достъп до информация за акционерите [101], при условие че подаде писмено искане, обоснове искането си и посочи целта, за която ще използва информацията. Получателят на такава разкрита информация се задължава да я използва само за целите, за които е поискана. Ако искането за информация отговаря на изискванията на закона и информацията се иска само в електронен вид и не е необходимо по-нататъшно обработване, информацията се предоставя в срок от 10 дни. Въпреки това запитващата юрисдикция заявява, че „[д]ружественият регистър, като администратор на личните данни и орган, който разпространява информацията, *не е в състояние да проверява дали лицето, което е поискало информацията, действително има законен интерес от получаването на поисканата информация*. В такъв случай изискването за посочване на законен интерес трябва да се счита като формална пречка за получаването на информацията“ [102].

97 Които са акционерни дружества.

98 Вж. точка 76 от същото решение.

99 Вж. по аналогия решение Luxembourg Business Registers, точка 85.

100 При условие че това се провери от запитващата юрисдикция.

101 В своя акт за преюдициално запитване запитващата юрисдикция споменава „информация с ограничен достъп“.

102 Курсивът е мой.

64. Достатъчно е да се посочи, че обработването на лични данни съгласно Закона за свобода на информацията с цел борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма и разпространението на оръжия за масово унищожение [103] и изпълнението на санкции трябва да бъде в съответствие с правото на Съюза, и по-специално с ОРЗД и принципа на пропорционалност. Предвид факта, че член 30, параграф 5 от Директива 2015/849 изисква информацията за действителния собственик да бъде достъпна не само за компетентните органи и задължените субекти по-специално, но и за всяко лице или организация, които могат да докажат наличието на законен интерес, твърдението на запитващата юрисдикция, че дружественият регистър може да не е в състояние да провери дали дадено лице има такъв интерес [104], е донякъде объркващо с оглед на установеното в тази разпоредба задължение на държавите членки [105].

65. Във всеки случай процедурата за достъп до информация за акционерите съгласно член 11, параграф 4 и член 14, параграф 1, точка 1.[1] от Закона за свобода на информацията [106], посочена в точки 20 и 63 от настоящото заключение, не е прекалено обременителна или продължителна и има за цел да съгласува по конкретен начин различните засегнати интереси. Следователно изглежда [107], че въпросната национална процедура е средство, с което разглежданите цели могат да бъдат постигнати също толкова ефективно.

66. Поради това считам [108], че задължението по латвийското право да се предостави на широката общественост определена конкретна информация за акционерите в акционерни дружества, учредени съгласно латвийското право, и съответната липса на задължение за доказване на законен интерес от получаването на такава информация с цел създаване на среда, която насърчава и подпомага предотвратяването на изпирането на пари, финансирането на тероризма и разпространението на оръжия за масово унищожение, както и достъпността на информацията, необходима за изпълнението на национални, международни и наложени от Европейския съюз санкции, е непропорционално в стриктен смисъл.

VI. Заключение

67. С оглед на всички гореизложени съображения предлагам на Съда да отговори на преюдициалните въпроси, поставени от Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Конституционен съд, Латвия), както следва:

„1) Член 14, буква г) и член 16, параграф 3 от Директива (ЕС) 2017/1132 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 година относно някои аспекти на дружественото право

[103] С Директива 2015/849 се извършва само минимална хармонизация, тъй като член 5 от нея разрешава на държавите членки да приемат или да запазят в сила по-строги разпоредби, щом като с тези разпоредби се цели да се засили борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма, в рамките на правото на Съюза (решение от 2 март 2023 г., PrivatBank и др., C-78/21, EU:C:2023:137, т. 64).

[104] Макар и по отношение на акционерите като цяло.

[105] Вж. решение Luxembourg Business Registers, точка 72. Вж. също член 30, параграф 3 от Директива 2015/849.

[106] От преписката на делото пред Съда не става ясно каква е връзката, ако има такава, между тези разпоредби.

[107] При условие че това бъде проверено от запитващата юрисдикция.

[108] При условие че запитващата юрисдикция извърши съответните проверки.

трябва да се тълкуват в смисъл, че изразът „лица, които участват в управлението, надзора или контрола на дружеството“, използван в член 14, буква г) от Директива 2017/1132, не може да се тълкува като отнасящ се до който и да било акционер в акционерно дружество. Държавата членка не е длъжна да оповестява информацията за всеки акционер в акционерно дружество и да осигурява публичен достъп до нея в регистъра в съответствие с член 16, параграф 3 от Директива 2017/1132.

2) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните), и по-специално членове 5 и 6 от него

трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национално законодателство, което предвижда обработването на определени лични данни на акционерите в акционерно дружество, предоставяйки ги на разположение на всяко лице, без да е необходимо да се доказва законен интерес от получаването на такива данни, за целите на гарантиране на прозрачна бизнес среда за защита на интересите на трети лица, на предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма и разпространението на оръжия за масово унищожение и на предоставяне на необходимата информация за изпълнението на национални, международни и наложени от Европейския съюз санкции“.